



Naturnær skovdrift er et glimrende skovdyrkningsystem som kan give nogle ypperlige skove, hvis systemet anvendes fornuftigt og efter hensigten. Men der er risiko for at naturnær skovdrift bliver et politisk virkemiddel i en økonomisk svær tid. (Arkivfoto af naturlig foryngelse af bøg, rødgran, birk, douglas, nobilis og lærk på Salten Langsø).

Opråb

til de som anvender naturnær skovdrift

Af skovrider Niels Peter Dalsgaard
Jensen, Salten Langsø
Skovdistrikt

Den naturnære skovdrift bliver ikke en succes af sig selv. Den kræver erfarne forstfolk så man sikrer ved kvaliteten og dermed indtægterne.

Naturnær drift kan give besparelser på kulturanlæg og på sigt også administration.

Skov- og Naturstyrelsen og mange private skove omstiller i disse år til naturnær skovdrift. Den naturnære drift er blevet løsningen på alle skovbrugets problemer – økonomiske, biologiske og biodiversitetsmæssige. Det gælder uanset om vi befinder os på Øerne eller i Jylland, og uanset hvilke grundlæggende rammebetingelser, der er givet fra naturens side.

Jeg er varm fortaler for naturnær skovdrift. Men jeg bliver overordentlig bekymret på skovsystemets vegne, når den naturnære drift adopteres betingelsesløst og tilsyneladende uden indsigt i de mange vigtige forudsætninger der skal opfyldes for at

systemet bliver en succes. Jeg kan frygte at den naturnære skovdrift er blevet et politisk virkemiddel – et mantra i en økonomisk svær tid.

Erfarne forstfolk mangler

Det mest skræmmende er, at skovbruget skifter over til naturnær skovdrift på samme tid som skovbruget bliver affolket. Det betyder at de forstfolk som gennem årene har opbygget lokal erfaring om jordbund, klima osv. - som er en forudsætning for at vælge f. eks. de rigtige lokalitetstilpassede træarter - ikke er til stede, når beslutningerne skal tages.

Men skidt med det, skoven skal jo

også bare passe sig selv. Og entreprenøren skal bare ind en gang i mellem og høste A-tømmer eller finerkævler, som naturen helt af sig selv har fostret. Fordelen ved naturnær drift er jo netop at man kan spare på administration, på kulturomkostninger og på plejeomkostninger – ikke sandt!

Hvis naturnær skovdrift var så simpel at anvende forstår jeg ikke hvorfor skovbruget skiftede over til renadriftssystemet i sidste århundrede.

Men det kan også være at mit udgangspunkt er helt forkert, at jeg er alt for præget af den forstlige tradition om at producere gavntæ af høj kvalitet til samfundet. Hvis formålet med naturnær skovdrift ikke er at producere gavntæ, men kun naturværdier, så burde Skov- og Naturstyrelsen melde klart ud herom.

Vi kan et øjeblik lukke øjnene for det mulige scenarium, at der ikke skal produceres gavntæ i de danske skove, fordi det er billigere at gøre dette i østlandene, og fordi vi er så rigt et land, at vi kan tillade os at omlægge hele skovbruget til natur, som dele af oppositionen ønsker det *). I så fald kan vi koncentrere os om det som hidtil har været det centrale i skovbruget: Den flersidige produktion – af gavntæ, naturværdier, herlighedsværdier osv.

Vende-ryggen-til system

Naturnær skovdrift er et glimrende skovdyrkningsystem som kan give nogle ypperlige skove, hvis systemet altså anvendes fornuftigt og efter hensigten. Den naturnære skovdrift kan på visse lokaliteter og under visse forudsætninger fungere som red-

ningsplanke for skovbrugets økonomi i form af besparelser på kulturomkostninger her og nu, og på sigt også på administration.

Men spares der på administration *inden* systemet er sat i system og *inden* skovarbejderen og / eller entreprenøren er udlært til at kunne overtage ansvaret og har opnået erfaring med systemet, så konverteres den naturnære skovdrift til et "vende-ryggen-til skovdriftssystem".

Skæres plejeomkostningen helt væk, vil der ikke opnås en merværdi (eller blot en værdi som i dag) på træet. Denne merværdi skal betale for de større skovningsomkostninger, der naturligt er forbundet med naturnær skovdrift i form af uhomogene bevoksninger som følge af flere træarter og aldre.

Derfor: Bevar den nuværende administration med al dens knowhow, men lær den at uddelegere ansvar og indsigt, så den faste omkostning pr. funktionær kan dækkes af flere ha skov. Herved har naturnær skovdrift en reel chance for at blive en succes.

Overlades naturnær skovdrift med hele sin kompleksitet til den entreprenør, som har den laveste skovningspris, vil systemet ikke give det forventede resultat. Taberen bliver den naturnære skovdrift, som vil blive lagt for had.

Det vil gå ligesom det gik for æren efter de håbløse plantninger af ær på store stormfaldsarealer efter 1981 stormen. Hvem fik skylden for at æren blev til frugttræer, hvis den overhovedet overlevede den brændende sol? – ikke forstmanden, men træarten.

Viden og indsigt kræves

Så vil man bruge den naturnære skovdrift, så bør det gøres med den skovdyrkningsmæssige viden og indsigt som alle forstfolk er i besiddelse af. Definér en målsætning for den naturnære skovdrift og agér derefter.

Hvis man tror, at naturen helt af sig selv vil producere finkvistede træer rette som lys uanset udgangstallet og uanset træarts- og alderssammensætningen, så er man for naiv. Men det er ikke det samme som at besparelsen på kulturomkostningen bare skal sættes til på plejekontoen.

Med relativt små midler anvendt på rette tid og rette måde kan kvaliteten sikres. Et såkaldt minimalistisk indgreb, som angiver at der ikke skal gøres mere end det absolut mest nødvendige, men det skal til gengæld også gøres !!

Hvis naturnær skovdrift fra officiel side bliver synonym på "blot at vende ryggen til", så vil det i disse sparetider være umuligt for den enkelte skovdyrker at forsvare selv et minimalistisk indgreb, da alle plejeomkostninger som bekendt er en langsigtet investering.

Sikr kvaliteten!

Så kære oprigtige tilhænger af den naturnære skovdrift:

Husk at sikre kvaliteten - ellers er du i den grad med til at miskreditere den naturnære skovdrift. Du vil selv have været med til at underskrive dødsdommen over skovbruget som gavntæproducerende erhverv i Danmark, og skovene vil ændres fra at være skove til at være særlige naturområder domineret af vedplanter. ■

*) SF fremsatte 23. april 2004 B 198: Forslag til folketingsbeslutning om en indbudsordning til sikring af bestående og nye skovværdier. Af bemærkningerne til forslaget fremgår det:

"Tømmerproduktionen i Danmark er stort set uden økonomisk betydning", og "Hensynet til de skovbrugsfaglige traditioner er ... ikke et samfundsanliggende, med mindre disse bidrager til at skabe eller vedligeholde værdier for samfundet. SF mener dog, at hensynet til en bestemt, historisk betinget form for intensiv vedproduktion ikke kan siges at falde inden for dette".

Læs mere på Folketingets hjemmeside: www.folketinget.dk > Dokumenter > Lov- og beslutningsforslag fremsat af partigrupperne (Oppositionens forslag) > B 198

Planter til: Pyntegrønt & juletræer, skov, læ & vildt.

Barrods- & dækrodsplanter



Peter Schjøtt's Planteskole

7361 Ejstrupholm

Tlf. 75 77 25 52 - Fax. 75 77 31 34

E-mail: p.s@planteskole.dk

Se fremtidens fordele på www.planteskole.dk